

# Lágmarkskóðun við skráningu í Gegni

## Um efni þessa skjals

Samkvæmt erindisbréfi skráningarráðs Gegnis er hlutverk þess meðal annars að setja verklagsreglur um bókfræðilega skráningu með það að markmiði að auka gæði bókfræðilegra gagna í kerfinu.

Skráningarráð samþykkti 25. nóv. og 1. des. 2004 að gera lágmarkskröfur um kóðun. Þetta skjal er endurskoðuð gerð skjalsins sem þá var samþykkt. Felld hafa verið brott nokkur minnisatriði, kröfurnar uppfærðar í samræmi við RDA skráningarreglur og leiðbeiningum um rafbækur, bókakafla, tímarit, tímaritsgreinar og nótur bætt við.

Reglur um lágmarkskóðun taka til skráningar á bókum, bókarköflum, tímaritsgreinum, hljóðbókum, hljóðritum, hlutum hljóðrita, myndböndum og mynddiskum og miðast við marksnið Gegnis, sjá MARC 21 <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>. Þar sem fjallað er um kóðun hljóðritaðrar tónlistar er vísað í kóðalista Gegnis. Hann er unninn af tónlistarhópi Gegnis. Skráningarráð fól tónlistarhópnum verkið og var listinn samþykktur í mars 2005.

Hafa ber í huga að hér er um að ræða lágmarkskóðun. Söfnum er heimilt að kóða sitt efni nákvæmar. Til að mynda eru þetta ekki tæmandi reglur um kóðun á íslensku efni í Landsbókasafni. Brýnt er að skrásetjarar umgangist kóða í færslum með varúð og eyði ekki kóðum nema að vel athuguðu máli til að draga úr hættu á að gögnin spillist.

## Yfirlit

1. Allt efni – lágmarkskóðun í sviði 008
2. Skráning bóka, bókakafla og tímaritsgreina – lágmarkskóðun
3. Skráning hljóðbóka – lágmarkskóðun
4. Skráning hljóðritaðrar tónlistar og nótna – lágmarkskóðun
5. Skráning myndefnis – lágmarkskóðun
6. Skráning tímarita – lágmarkskóðun

## 1. Allt efni – lágmarkskóðun í sviði 008

Skylt er að fylla út eftirtalin sæti eftir því sem við á.

06 tegund ártals

7-10 fyrra ártal (eða eina ártal)

11-14 seinna ártal

15-17 útgáfustaður (sjá kóða í marksniði <http://www.loc.gov/marc/countries/>)

35-37 tungumál (sjá kóða í marksniði: <http://www.loc.gov/marc/languages/>)

39 uppruni færslu c = cooperative cataloging

## 2. Skráning bóka, bókakafli og tímaritsgreina – lágmarkskóðun

FMT=BK

FMT=GR

### Leader

**Sæti 06** – Type of record

a = printed language material

**Sæti 07** – Bibliographic level

a = bókarkafli

m = einefnisrit

b = tímaritsgrein

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Kóðasvið 007 fyrir prentað efni er opnað með því að smella á Text

**Sæti 00** - Category of material

t = text

**Sæti 01** - Specific material designation

a = venjuleg leturstærð (regular print)

b = stórt letur (large print)

c = blindraletur (Braille)

| = ekki kóðað

Kóðasvið 007 fyrir rafrænt efni er opnað með því að smella á Electronic Resource

**Sæti 00** - Category of material

c = electronic resource

**Sæti 01** – Material designation

r = vistað á vef

d = diskur (computer disc, type unspecified)

| = ekki kóðað

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 22** – Notendahópur (Target audience)

a = smábarnaefni

b = barnaefni

c = kennsluefni grunnskóla

d = kennsluefni framhaldsskóla

j = unglungaefni

e = fullorðinsefni (ef ekkert af hinu á við)

Skýringar:

**Smábarnaefni.** Fyrstu bækur barna, lítil sem enginn texti. Notað um efni ætlað börnum sem ekki eru komin á skólaaldur, s.s. myndabækur og harðspjaldabækur

**Barnaefni.** Notið b fremur en a og j í vafatilfellum

**Unglungraefni.** Efni sem sérstaklega er gefið út fyrir unglunga

**Sæti 33** – Bókmenntaform (Literary form)

0 = annað en skáldverk (non-fiction) – stundum nefnt flokkabækur

1 = skáldverk – notið fremur neðantalda þrengri kóða

c = teiknimyndasögur

d = leikrit

e = ritgerðasöfn (essays)

f = skáldsögur  
h = fyndni, ádeila  
i = sendibréf  
j = smásögur  
m = blandað efni, mismunandi form skáldverka, t.d. ljóð og mäsögur  
p = ljóð  
s = ræður

**Sæti 34** – Ævisögur

# = inniheldur ekki ævisögulegt efni (autt sæti)  
a = sjálfsævisögur  
b = ævisögur einstaklinga  
c = æviþættir, ævisagnasöfn, æviskrár, stéttatöl  
d = æviágrip, efni með ævisögulegu ívafi

**Svið 039** – Tölulegar upplýsingar fyrir Íslenska bókaskrá / hljóðritaskrá (R)

**\$c** Rit fellur undir söfnunarskyldu þjóðdeildar Landsbókasafns (NR)

Gefið út á Íslandi eða varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

Hér er kóðinn alltaf tölustafurinn 1

**\$f** Sérefnisskrá

ix = varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

rh = rafræn útgáfa sem á að varðveita í Rafhlöðu

**Svið 040** – Uppruni skráningarfærslu

**\$a** safnkóði

**\$e** rda (ef um er að ræða færslu skráða eftir rda reglum)

**Svið 041** – Tungumálakóðar. Notað þegar viðfangið er þýðing, þegar viðfang er á tveimur eða fleiri tungumálum og ef viðfang inniheldur útdrátt/samantekt á öðru tungumáli en aðalhlutinn.

Fyrri vísir er 1 ef viðfangið er þýðing

Fyrri vísir er 0 ef viðfangið inniheldur ekki þýðingu

**\$a** tungumál viðfangs

**\$b** tungumál útdráttar

**\$h** frummál þýðingar

### 3. Skráning hljóðbóka – lágmarkskóðun

FMT= HB

#### Leader

**Sæti 06** – Type of record

i = nonmusical sound recording (hljóðritað tal)

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

**Sæti 00** – Category of material

s = sound recording (alltaf)

**Sæti 01** – Specific material designation

d = hljómdiskur (sound disc)

s = snælda (sound cassette)

z = hljómplata (other)

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 22** - Notendahópur (Target audience)

a = smábarnaefni

b = barnaefni

c = kennsluefni grunnskóla

d = kennsluefni framhaldsskóla

j = unglingsæfni

e = fullorðinsæfni (ef ekkert af hinu á við)

Notið b fremur en a og j í vafatilfellum

**Sæti 33** – Bókmenntaform (Literary form)

0 = annað en skáldverk (non-fiction) – stundum nefnt flokkabækur

1 = skáldverk – notið fremur neðantalda þrengri kóða

d = leikrit

e = ritgerðasöfn (essays)

f = skáldsögur

h = myndni, ádeila

i = sendibréf

j = smásögur

m = blandað efni, mismunandi form skáldverka, t.d. ljóð og smásögur

p = ljóð

s = ræður

**Sæti 34** – Ævisögur

# = inniheldur ekki ævisögulegt efni (autt sæti)

a = sjálfsævisögur

b = ævisögur einstaklinga

c = æviþættir, ævisagnasöfn, æviskrár, stéttatöl

d = æviágrip, efni með ævisögulegu ívafi

**Svið 039** – Tölulegar upplýsingar fyrir Íslenska bókaskrá / hljóðritaskrá (R)

**\$c** Viðfang fellur undir söfnunarskyldu þjóðdeildar Landsbókasafns (NR)

Gefið út á Íslandi eða varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

Hér er kóðinn alltaf tölustafurinn 1

**Svið 040** – Uppruni skráningarfærslu

**\$a** safnkóði

**\$e** rda (ef um er að ræða færslu skráða eftir rda reglum)

**Svið 041** – Tungumálakóðar. Notað þegar viðfangið er þýðing, þegar viðfang er á tveimur eða fleiri tungumálum og ef viðfang inniheldur fylgiefni á öðru tungumáli en aðalhlutinn.

Fyrri vísir er 1 ef viðfangið er þýðing

Fyrri vísir er 0 ef viðfangið inniheldur ekki þýðingu

**\$d** talað mál viðfangs

**\$g** tungumál fylgiefnis

**\$h** frummál þýðingar

## 4. Skráning hljóðritaðrar tónlistar– lágmarkskóðun

FMT= MU

### Leader

**Sæti 06** – Type of record

j = musical sound recording (hljóðrit, tónar) ´

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

**Sæti 00** – Category of material

s = sound recording (alltaf)

**Sæti 01** – Specific material designation

d = hljómdiskur (sound disc)

s = snælda (sound cassette)

z = hljómplata (other)

Fyrir hljóðritaða tónlist á vef er kóðasvið 007 endurtekið með því að smella á Electronic Resource

**Sæti 00** - Category of material

c = electronic resource

**Sæti 01** – Material designation

r = vistað á vef

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 18-19** – Form of composition

Sjá kóðalista Gagnis: <https://hask.landsbokasafn.is/index.php?page=008-tonlistarform-sati-18-19>

**Sæti 22** – Notendahópur (Target audience)

e = fullorðinsefni

b = barnaefni

**Svið 039** – Tölulegar upplýsingar fyrir Íslenska bókaskrá / hljóðritaskrá (R)

**\$c** Viðfang fellur undir söfnunarskyldu þjóðdeildar Landsbókasafns (NR)

Gefið út á Íslandi eða varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

Hér er kóðinn alltaf tölustafurinn 1

**\$f** Sérefnisskrá

ix = varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

**Svið 040** – Uppruni skráningarfærslu

**\$a** safnkóði

**\$e** rda (ef um er að ræða færslu skráða eftir rda reglum)

**Svið 041** – Tungumálakóðar. Notað þegar viðfangið er þýðing, þegar viðfang er á tveimur eða fleiri tungumálum og ef viðfang inniheldur fylgiefni á öðru tungumáli en aðalhlutinn

Fyrri vísir er 1 ef viðfangið er þýðing

Fyrri vísir er 0 ef viðfangið inniheldur ekki þýðingu

**\$d** tungumál söngraddar

**\$e** tungumál libretto

**\$g** tungumál fylgiefnis

**\$h** frummál þýðingar

**Svið 048** – Sönguraddir og hljóðfæraskipan. Lágmarkskóðun við skráningu á sígildri tónlist og djass

Sjá kóðalista Gegnis: <https://hask.landsbokasafn.is/index.php?page=048-hljodfari-og-raddir-hljodfaraskipan>

## 4. Skráning nótna– lágmarkskóðun

FMT= MU

### Leader

**Sæti 06** – Type of record

c = nótur (notated music)

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

Kóðasvið 007 fyrir nótur er opnað með því að smella á Notated music

**Sæti 00** - Category of material

q = nótur (notated music)

**Sæti 01** - Material designation

u = ótiltekið (unspecified)

Kóðasvið 007 er endurtekið fyrir rafræna útgáfu með því að smella á Electronic Resource

**Sæti 00** - Category of material

c = electronic resource

**Sæti 01** – Material designation

r = vistað á vef

d = diskur (computer disc, type unspecified)

u = ótiltekið

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 18-19** – Form of composition

Sjá kóðalista Gagnis: <https://hask.landsbokasafn.is/index.php?page=008-tonlistarform-sati-18-19>

**Sæti 22** – Notendahópur (Target audience)

e = fullorðinsefni

b = barnaefni

**Svið 039** – Tölulegar upplýsingar fyrir Íslenska bókaskrá / hljóðritaskrá (R)

**\$c** Viðfang fellur undir söfnunarskyldu þjóðdeildar Landsbókasafns (NR)

Gefið út á Íslandi eða varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

Hér er kóðinn alltaf tölustafurinn 1

**\$f** Sérefnisskrá

ix = varðar Ísland / Íslendinga en gefið út erlendis

rh = rafræn útgáfa sem á að varðveita í Rafhlöðu

**Svið 040** – Uppruni skráningarfærslu

**\$a** safnkóði

**\$e** rda (ef um er að ræða færslu skráða eftir rda reglum)

**Svið 041** - Tungumálakóðar. Notað þegar viðfangið er þýðing, þegar viðfang er á tveimur eða fleiri tungumálum og ef viðfang inniheldur fylgiefni á öðru tungumáli en aðalhlutinn

Fyrri vísir er 1 ef viðfangið er þýðing

Fyrri vísir er 0 ef viðfangið inniheldur ekki þýðingu

**\$a** tungumál sönggradda (í stafrófsröð)

**\$e** tungumál libretto  
**\$g** tungumál fylgiefnis  
**\$h** frummál þýðingar

**Svið 048** – Sönguraddir og hljóðfæraskipan. Einungis lágmarkskóðun við skráningu á sígildri tónlist og djass  
Sjá kóðalista Gegnis: <https://hask.landsbokasafn.is/index.php?page=048-hljodfari-og-raddir-hljodfaraskipan>

## 5. Skráning myndefnis – lágmarkskóðun

FMT=VM

### Leader

**Sæti 06** – Type of record

g = projected medium

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Endurtekið fyrir mismunandi ytra efnisform

**Sæti 00** - Category of material

v = videorecording (alltaf)

**Sæti 01** – Specific material designation

f = myndband

d = mynddiskur (DVD)

**Sæti 03** - Color

c = í lit

b = svarthvít

m = blandað

**Sæti 04** – Videorecording format

b = myndband

s = Blu-ray

v = DVD diskur

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 22** – Notendahópur (Target audience)

e = fullorðinsefni

b = barnaeefni

**Sæti 18-20**

Tímalengd í mínútum. Dæmi: 075 = 75 mínútur

**Sæti 33** – Type of visual material

a = ljósmynd / málverk / teikning

k = grafíkverk

s = skyggna

t = glæra

v = mynddiskur / myndband

**Sæti 34** – Technique

l = lifandi mynd (live action)

a = teiknimynd/hreyfimynd (animation)

c = blandað

**Svið 040** – Uppruni skráningarfærslu

**\$a** safnkóði

**\$e** rda (ef um er að ræða færslu skráða eftir rda reglum)

**Svið 041** – Tungumálakóðar. Notað fyrir tungumál skjátexta og talsetningu myndefnis sem er á tveimur eða fleiri tungumálum.

Fyrri vísir er 1 ef viðfangið er þýðing

Fyrri vísir er 0 ef viðfangið inniheldur ekki þýðingu

**\$a** tungumál viðfangs (öll sem töluð eru að einhverju ráði í myndinni)

**\$h** frummál – notað við upptökur eða á upprunalegum innskotstextum  
**\$j** tungumál skjátexta, innskotstexta og/eða textavarpstexta

# Skráning tímarita– lágmarkskóðun

FMT=SE

## Leader

**Sæti 06** – Type of record

a = printed language material

**Sæti 07** – Bibliographic level

s = tímarit (serial)

**Sæti 18** – Descriptive cataloging form

a = AACR2

i = ISBD punctuation included

**Svið 007** – Kóðasvið fyrir ytra form efnis (R)

Kóðasvið 007 fyrir prentað efni er opnað með því að smella á Text

**Sæti 00** - Category of material

t = text

**Sæti 01** - Specific material designation

a = venjuleg leturstærð (regular print)

b = stórt letur (large print)

c = blindraletur (Braille)

| = ekki kóðað

Kóðasvið 007 fyrir rafrænt efni er opnað með því að smella á Electronic Resource

**Sæti 00** - Category of material

c = electronic resource

**Sæti 01** – Material designation

r = vistað á vef

d = diskur (computer disc, type unspecified)

| = ekki kóðað

**Svið 008** – Kóðasvið (NR)

**Sæti 18** – Tíðni útgáfu (Frequency)

a = árlega

b = annan hvern mánuð

d = daglega

f = tvisvar á ári

m = mánaðarlega

q = ársfjórðungslega

u = óþekkt

w = vikulega

| = ekki kóðað

# = óreglulega (autt sæti)

**Sæti 19** – Regla í útgáfu (Regularity)

r = regluleg

u = óþekkt

x = óregluleg útgáfutíðni

**Sæti 21** – Tegund tímarits (Type of continuing resource)

d = gagnagrunnur

m = ritröð

n = dagblað

p = tímarit

**Sæti 23** – Útgáfuform

r = prentað

o = rafrænt (online)

s = rafrænt (electronic)

**Sæti 29** – Ráðstefnurit

0 = ekki ráðstefnurit

1 = ráðstefnurit

**Sæti 33** – Stafróf

a= enska

b = íslenska og önnur tungumál en ensku

**Sæti 34** – Skráningarvenja

0 = framhaldsfærsla (successive entry)

2 = samþætt færsla (integrated entry)

| = ekki kóðað

*Samþykkt í skráningarráði 13. júní 2006*

*Breytingar mars 2012:*

*BK, GR, HB 008 – 33 ; VM 007 – 03 og 008 – 33*

*Breytingar febrúar 2018:*

*Allur texti yfirfarinn og uppfærður í samræmi við RDA, viðbætur vegna rafrænnar útgáfu, greinifærslna, nótna og tímarita*